

Stanowisko Rady Przejrzystości
nr 21/2014 z dnia 20 stycznia 2014 r.

w sprawie usunięcia świadczenia obejmującego podawanie irynotekanu w rozpoznaniu zakwalifikowanym do kodu ICD-10: C62 i C78.7 realizowanego w ramach „Programu leczenia w ramach świadczenia chemioterapii niestandardowej”

Rada Przejrzystości uznaje za zasadne usunięcie świadczenia obejmującego podawanie irynotekanu w rozpoznaniu zakwalifikowanym do kodu ICD-10: C62 oraz C78.7 realizowanego w ramach „Programu leczenia w ramach świadczenia chemioterapii niestandardowej”.

Uzasadnienie

Rada Przejrzystości nie identyfikuje żadnych wytycznych dotyczących zasadności stosowania irynotekanu we wskazaniu C62. Finansowanie tej technologii nie znajduje również uzasadnienia w opiniach ekspertów. Nie przedstawiono dotychczas wyników badań prospektywnych potwierdzających wartość wymienionej technologii w odpowiednio dobranej grupie chorych z ich odniesieniem do grupy kontrolnej.

Irynotekan jest lekiem swoiście skutecznym, stosowanym po zidentyfikowaniu ogniska pierwotnego nowotworu.

Przedmiot wniosku

Zlecenie MZ z 02.10.2013, pismo znak: MZ-PLA-460-19199-13/DJ/13, dotyczyło wydania rekomendacji Prezesa AOTM w sprawie usunięcia świadczeń opieki zdrowotnej z wykazu świadczeń gwarantowanych, realizowanych w ramach programu chemioterapii niestandardowej: 27 substancji czynnych, w tym irynotekanu w rozpoznaniach zakwalifikowanych do kodów ICD-10 C62 i C78.7 (nowotwór złośliwy jądra i wtórny nowotwór złośliwy wątroby).

Zlecenie z art. 31 e ust. 1 ustawy o z dnia 24 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz.1027 z późn. zm.).

Minister Zdrowia wyraził zgodę na wykonanie raportu skróconego.

Problem zdrowotny

C62.0: nowotwór złośliwy jądra

TC występuje rzadko i stanowi około 1% wszystkich nowotworów złośliwych u mężczyzn. Potoczne określenie "rak jądra" obejmuje całą grupę nowotworów, które można podzielić na nowotwory zarodkowe i niezarodkowe. Przeważającą większość guzów jądra (90-99%) stanowią nowotwory zarodkowe. Raka jądra rozpoznaje się zwykle pomiędzy 25. a 40. rokiem życia, a u mężczyzn w wieku 15–35 lat jest to najczęstszy nowotwór złośliwy. Nasieniaki dotyczą zwykle mężczyzn między 25. a 45. rokiem życia, a nienasieniaki występują najczęściej w wieku 15–30 lat.

Przebieg jest gwałtowny – szybko powstają do okolicznych węzłów chłonnych towarzyszących naczyniom powrozka nasiennego, potem żyły głównej dolnej, a dalej przerzuty odległe do śródpiersia i węzłów chłonnych nadobojczykowych, do płuc i innych narządów.

Leczenie uzależnione jest od stopnia zaawansowania, oraz rokowania. Jednak pierwszym etapem leczenia jest orchidektomia, czyli amputacja zajętego jądra z dostępu przez pachwinę. Postępowanie pooperacyjne zależy od zaawansowania choroby, które powinno być określone przed operacją lub bezpośrednio po niej. Ponadto istotną rolę odgrywa zakwalifikowanie pacjenta do jednej z grup rokowniczych i obecność czynników ryzyka. Jeżeli chodzi o I linię leczenia to wygląda następująco: bleomycyna, etopozyd, cisplatyna, ifosfamid. Kolejne linie leczenia – substancje wymienione wyżej, oraz winblastyna, paklitaksel, gemcytabina i oksaliplatyna.

C78.7 – wtórny nowotwór złośliwy wątroby

Częstość występowania przerzutów w wątrobie wynosi ok 40%, wśród przebadanych zgonów z powodu nowotworu. Około połowę stanowią przerzuty krwiopochodne, ze względu na przepływ krwi w układzie wrotnym. Nowotworem dającym najczęściej przerzuty do wątroby jest rak okrężnicy i odbytnicy, który stanowi ok. 25-30% zaobserwowanych przypadków. U około 50% leczonych radykalnie na nowotwór jelita grubego dochodzi do nawrotu w wątrobie. Obraz kliniczny przerzutów do wątroby często jest połączeniem objawów powodowanych przez guz pierwotny i ognisko przerzutowe.

Rozpoznanie choroby w stanie rozsiewu może oznaczać brak możliwości terapii radykalnej. Leczenie obejmuje interwencje chirurgiczne oraz leczenie systemowe okołoperacyjne.

Możliwość wykonania resekcji w przypadku przerzutów z jelita grubego wynosi ok 20-30%. Głównym czynnikiem ograniczającym jest występowanie nacieków w obydwu płatach wątroby, wielkość, lokalizacja, szczególnie względem naczyń wątrobowych.

Do czynników wpływających na rokowanie są: doszczętność resekcji, leczenie systemowe, dobra odpowiedź patologiczna na terapię neoadiuwantową, niskie stężenie antygenu rakowo-płodowego (CEA), rozpoznanie przerzutów metachronicznych, mniejsza liczba zajętych węzłów chłonnych lub cecha NO po leczeniu pierwotnym, młodszy wiek, mniej chorób towarzyszących oraz terapia w wyspecjalizowanym ośrodku.

W przypadku stwierdzenia pierwotnego raka jelita grubego w stadium rozsiewu, konieczne jest zastosowanie leczenia paliatywnego, jeśli występują zaburzenia drożności przewodu pokarmowego lub istotne klinicznie krwawienia. U pozostałych pacjentów resekcja pierwotnej zmiany nowotworowej zmniejsza ryzyko wystąpienia powikłań miejscowych.

Alternatywnym postępowaniem jest zastosowanie leczenia systemowego. Strategia leczenia zależna jest od możliwości dalszej resekcji wątroby.

Opis wnioskowanej technologii medycznej

Irynotekan (Cytostatyk)

Kod ATC: L 01 XX19

Pólsyntetyczny analog kamptotecyny otrzymywany z drzewa *Camptotheca acuminata*.

Irynotekan jest pólsyntetyczną pochodną kamptotecyny. Jest środkiem przeciwnowotworowym, działającym jako specyficzny inhibitor topoizomerazy I DNA. Metabolizowany jest w większości tkanek do SN-38, związku o większej niż irynotekan aktywności w stosunku do oczyszczonej topoizomerazy I i wykazującego silniejsze działanie cytotoksyczne wobec licznych linii komórkowych nowotworów mysich i ludzkich.

Poza działaniem przeciwnowotworowym lek wykazuje działanie hamujące acetylocholinoesterazę. Parametry farmakokinetyczne irynotekanu i SN-38 są niezależne od liczby uprzednio podanych kursów chemioterapii oraz od schematu dawkowania.

Wskazania

Leczenie zaawansowanego stadium raka okrężnicy i odbytnicy: w skojarzeniu z 5-fluorouracylem i kwasem folinowym u pacjentów, którzy nie otrzymywali uprzednio chemioterapii; w monoterapii u pacjentów po niepowodzeniu leczenia 5-fluorouracylem. W skojarzeniu z cetuksymabem

u pacjentów chorych na przerzutowego raka okrężnicy lub odbytnicy z receptorem naskórkowego czynnika wzrostu (EGFR) po niepowodzeniu terapii zawierającej irynotekan. W skojarzeniu z 5-fluorouracylem, kwasem folinowym i bewacyzumabem w leczeniu pierwszego rzutu u pacjentów z przerzutami raka okrężnicy lub odbytnicy. W ramach badań klinicznych w chemioterapii raka żołądka, raka trzustki.

Alternatywne technologie medyczne

W przypadku C62 I linia leczenia stanowią – bleomycyna, etopozyd, cisplatyna, ifosfamid. Kolejne linie leczenia – substancje wymienione wyżej, oraz winblastyna, paklitaksel, gemcytabina i oksaliplatyna. Zgodnie z opiniami eksperckimi stosowanie irynotekanu w C62 jest nieuzasadnione. W przypadku C78.7 alternatywne leczenie obejmuje szereg schematów chemioterapeutycznych zawierających 5-FU/LV, oksaliplatynę lub inne substancje biologiczne. Zgodnie z opinią ekspertów w każdym wskazaniu irynotekan może być składnikiem leczenia i możliwe jest stosowanie różnych schematów leczenia o porównywalnej wartości, co uniemożliwia wskazanie technologii mogących ulec zastąpieniu.

Skuteczność kliniczna, praktyczna i bezpieczeństwo stosowania

Do analizy włączono głównie przeglądy systematyczne, meta-analizy, przeglądy literatury, rekomendacje, a w przypadku ich braku badania kliniczne o najwyższym stopniu wiarygodności. W przypadku wskazania C78.7 analiza kliniczna oparta jest głównie o badania wtórne, które podobnie jak w przypadku rekomendacji oparte są o leczenie zmian pierwotnych przerzutowych do wątroby. Główne wnioski dotyczą stosowania irynotekanu w schematach w terapii neoadiuwantowej pozwalającej na przeprowadzenie resekcji po uprzednim zmniejszeniu rozmiarów zmiany przerzutowej. Schematy chemioterapeutyczne zawierające irynotekan charakteryzują się innym profilem toksyczności niż schematy oparte o oksaliplatynę. Terapia neoadiuwantowa jest związana z uszkodzeniem wątroby, jednak jest ono specyficzne dla wybranego schematu chemioterapii. W konsekwencji uszkodzenie wątroby może mieć wpływ na śmiertelność okołoperacyjną. Terapia w oparciu o schemat zawierający irynotekan może doprowadzić do tłuszczowego zapalenia wątroby, a oksaliplatynę niedrożności zatok wątrobowych.

Jeżeli chodzi o wskazanie C62 do analizy włączono jedno badanie, w którym irynotekan podawany był samodzielnie pacjentów, u których wystąpił nowotwór zarodkowy z główną lokalizacją w jądrze. W dwóch pozostałych badano terapie skojarzeniowe, a jedną ze stosowanych substancji był irynotekan. Irynotekan w badaniach stosowany był u pacjentów z bardzo złym rokowaniem z obecnością nowotworu zarodkowego z lokalizacją w jądrze, oraz przerzutami do innych części organizmu, u których nie było odpowiedzi na leczenie I linii, II linii, oraz u których wystąpiły nawroty choroby. Zgodnie z odnalezionymi informacjami, a także opiniami ekspertów stosowanie irynotekanu w C62 nie ma uzasadnienia. Dotychczas nie przedstawiono wyników prospektywnych badań z losowym doбором chorych lub grupą kontrolną, które potwierdziłyby wartość stosowania irynotekanu u chorych na raka jądra. Dane dotyczące skuteczności stosowania irynotekanu pochodzą z kilku badań II fazy obejmujących grupy kilkunastu pacjentów, bez losowego doboru chorych i bez porównania z grupą kontrolną.

Wpływ na budżet płatnika publicznego

Produkty lecznicze zawierające irynotekan aktualnie finansowane są w Polsce w ramach programu chemioterapii niestandardowej (zgodnie z zapisami art. 70 Ustawy o refundacji nie dłużej niż do 31 grudnia 2013 r.).

Wnioskowana substancja została finansowana u jednego pacjenta w roku 2012 we wskazaniu C62 na kwotę 5200 PLN, w roku 2013 u dwóch pacjentów we wskazaniach C62 oraz C78.7 na kwoty odpowiednio 3600 PLN i 4114,8 PLN.

Produkty lecznicze zawierające irynotekan są refundowane w Australii i Nowej Zelandii, koszt ponoszony przez pacjenta nie przekracza odpowiednio kwoty ok. 100 PLN i 60 PLN we wskazaniach ujętych w charakterystyce produktu leczniczego.

Rekomendacje innych instytucji dotyczące ocenianej technologii medycznej

Nie odnaleziono rekomendacji poświęconych wyłącznie leczeniu wtórnych nowotworów złośliwych wątroby, odnaleziono rekomendacje dotyczą zmian pierwotnych, które często w zaawansowanym stadium choroby dają przerzuty do wątroby. Odnaleziono rekomendacje dot. zmian przerzutowych do wątroby w publikacjach poświęconych leczeniu raka jelita grubego, raka żołądka oraz raka trzustki – łącznie 11 rekomendacji klinicznych. Żadna z odnalezionych rekomendacji dotycząca opieki nad pacjentem z TC (PTOK 2013, ESMO 2013, NCCN 2014, NCI 2012, AMA 2008, polskie „Zalecenia postępowania diagnostyczno-terapeutycznego w nowotworach złośliwych - 2013 r”) nie zaleca stosowaniu irynotekanu w złośliwym nowotworze jądra.

W przypadku leczenia zaawansowanych form nowotworu jelita grubego często rekomendowanym schematem jest fluorouracyl (w połączeniu z kwasem folinowym) oksaliplatyna i irynotekan. W schematach zawierających irynotekan podkreślano zastosowanie w chemioterapii neoadiuwantowej, która umożliwia w większej liczbie przypadków przeprowadzenie interwencji chirurgicznej zmian przerzutowych pierwotnie nieresekcyjnych. Irynotekan obecny jest w wielu schematach chemioterapeutycznych leczenia początkowego, I oraz II linii leczenia (FOLFIRI). W raporcie HTA terapię zawierającą m.in. irynotekan uznano za efektywną klinicznie i opłacalną.

W przypadku leczenia zmian przerzutowych nowotworu złośliwego trzustki (NCCN 2012) akceptowalnymi schematami leczenia, u pacjentów z dobrymi wynikami leczenia, pierwszym wskazanym schematem (sklasyfikowanym do pierwszej kategorii dowodów naukowych) jest FOLFIRINOX, zawierający m.in. irynotekan. W terapii zaawansowanego raka żołądka irynotekan został poddany ocenie klinicznej w terapiach drugiej linii. Terapia w schemacie FOLFIRI była skuteczna i dobrze tolerowana przez pacjentów cierpiących na zaawansowaną i przerzutową formę raka żołądka nie leczonych wcześniej fluoropirymidynami. W przypadku irynotekanu (poddanego ocenie wraz z innymi cytostatykami w badaniach RCT II i III fazy) nie odnaleziono dowodów pierwszej kategorii na to, że stosowana terapia irynotekaniem przedłuża przeżycie, dlatego też zalecany jest on w leczeniu w drugiej bądź trzeciej linii zaawansowanego nowotworu bądź dającego przerzuty.

Dodatkowe uwagi Rady

Brak uwag.

Biorąc pod uwagę powyższe argumenty, Rada Przejrzystości przyjęła stanowisko jak na wstępie.

.....
Przewodniczący Rady Przejrzystości
prof. Tomasz Pasierski

Tryb wydania stanowiska

Stanowisko wydano na podstawie art. 31 e ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz.1027 z późn .zm.), z uwzględnieniem raportu AOTM-OT-431-48/2013, Irinotekan - koncentrat do sporządzania roztworu do infuzji we wskazaniach: nowotwór złośliwy jądra (ICD-10: C62) i wtórny nowotwór złośliwy wątroby (ICD-10: C78.7), styczeń 2013 r.

Inne wykorzystane źródła danych, oprócz wskazanych w ww. raporcie:

1. Nie dotyczy.